

6. YIL

www.satinalmadergisi.com

www.BuyerNetwork.net

Satınalma

Satınalma ve Tedarik Zinciri Yöneticilerinin Dergisi

Yıl: 6 Sayı: 61 ■ OCAK 2018

Tedarikçi Saha Ziyaretleri

Prof. Dr. Murat ERDAL

TEDARİK ZİNCİRİNDE REKABET HUKUKU

Yrd. Doç. Dr. İlhan YİĞİT

BİLGİSİZ, BİLGİ ÇAĞINDA YAŞAMAK

Prof. Dr. Mahmut TEKİN

2018'İN MARKA VE PAZARLAMA TRENDLERİ

Mürsel Ferhat SAĞLAM

KÜÇÜK STRATEJİ, BÜYÜK STRATEJİYİ YER

Kamil BAYAR

Aralık Ayı

SAMEKS Verileri Açıklandı

ASGARİ ALIM TAAHHÜDÜ

Ali Suphi Kurşun

Satınalma Talepleri, İhaleler, Satış Kampanyaları

EndüstriyelTicaret.com B2B Endüstriyel Ticaret Platformu

Startup Vadisi.com
Girişimci Dünyası

SatınAlma
www.satinalmadergisi.com

Ocak 2018 Yıl 6 Sayı: 61

Mehmet ATASEVER
Kamu İhale Kurumu
Kurul Üyesi
mhatasever@gmail.com

TÜRKİYE SAĞLIK HİZMET ALIMLARI SEKTÖRÜ

1. Hizmet Alımları Kavramı; Hizmet Alımı ya da Dış Kaynak Kullanımı (DKK) üzerine birçok tanım yapılmıştır. Genel olarak; Bir işin veya hizmetin işinde uzman tedarikçiye, devredilerek, kalite ve katma değer oluşturmak için girdi niteliğinde hizmet veya ürün sağlanması amacıyla işbirliğine gidilmesi, hizmet alımı veya dış kaynaklardan yararlanmak olarak tanımlanmaktadır. Hizmet alımına terminolojide dış kaynak kullanımı ya da tedariki denilse de Ülkemizde özellikle kamu sektöründe, yaygın olarak "hizmet alımı" terimini kullanılmaktadır.

2. Personele Dayalı Hizmet Alım Kavramı; Kamu İhale Genel Tebliğinin 78.1'nci maddesinde, personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları; ihale konusu işte çalıştırılacak personel sayısının ihale dokümanında belirlendiği, bu personelin çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı ve yaklaşık maliyetinin en az %70'lik kısmının asgari işçilik maliyeti ile varsa aynı yemek ve yol giderleri dâhil işçilik giderinden oluştuğu hizmetler olarak tanımlanmıştır. Burada dikkat edilmesi gereken husus, bu ölçütlerin ihale konusu hizmet işinde bir arada olması gerektiğidir.

3. Sağlık Hizmet Alımları Kavramı; Sağlık hizmet alımları, hastane yönetiminin ağırlıklı olarak temel faaliyetler (temel yetenekler) ve temel faaliyetlerinin tamamlayıcısı olan hizmetlerin genişletilmesi için odaklanmasına imkân tanıyan, temel faaliyetler dışındaki hizmetlerle ilgili yönetim sorumluluğunun hastane dışındaki bir organa ya da kuruluşa aktarılması yöntemidir.

Türkiye'de sağlık hizmet alımları uygulaması; hastanenin temizlik ve yemek hizmetleri gibi tıbbi olmayan hizmetleri ile sınırlı şekilde başlamıştır. Ancak son zamanlarda bilgi işlem,

otomasyon, özel güvenlik, hasta yönlendirme, ambulans, danışmanlık ve teknik bakım onarım hizmetleri gibi tıbbi olmayan hizmetlerin yanı sıra görüntüleme, tıbbi laboratuvar, sterilizasyon, ameliyathane, fizik tedavi, kalp damar cerrahisi hizmetleri gibi ileri ve uzmanlaşmış tıbbi hizmetleri de içine alarak genişlemiştir.

4. Sağlık Sektöründe Hizmet Alımlarının Gelişimi; 1980 yılını izleyen dönemde sadece Türkiye'de değil birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde, kamu kurum ve kuruluşlarının geleneksel olarak yapılan bazı hizmetlerin özel sektör kuruluşlarına ihale yoluyla gördürülmesi (Outsourcing) olgusu gündeme gelmiş ve hemen her sektörde bu yönetime sıklıkla başvurulmuştur. Türkiye'de kamu hastanelerinde hizmet alımları 1988 sonrası yaygınlaşmaya başlamış 2003 yılından itibaren uygulanmakta olan "Sağlıkta Dönüşüm Programı" ile de Sağlık Bakanlığına bağlı işletmelerde oldukça yaygın bir şekilde uygulanmıştır. Uygulamalar ile vatandaş memnuniyeti yükseltilmiş, sunulan sağlık hizmetlerinin kalitesi artırılmış, eksik personel ihtiyacı karşılanmış, hizmet sunumunun sürekliliği sağlanmış, hastanelere modern teknolojilerin girilmesi sağlanmış, sabit yatırım maliyetleri azaltılmış, diğer sağlık kurumları ile rekabet etme gücü artırılmış, hizmetler daha ekonomik bir şekilde temin edilmiş, hizmet maliyetleri kontrol edilerek düşürülmüş, finansal riskler tedarikçiyle paylaşılmış, kalifiye personelin istihdamı kolaylaşmış ve yönetimde esneklik sağlanmıştır. Uygulama; özellikle destek hizmetlerinde, yeni bir personel istihdam modeline dönüşmüştür. Örneğin; Sağlık Bakanlığında 2000'li yılların başında destek hizmetlerinde çalışan hizmet alım personeli sayısı 10 bin civarında iken bu sayı 2016 yılında 160 bini geçmiştir.

5. Sağlık Sektöründe Hizmet Alımlarının Yönetimi ve Mevzuatı;

Sağlık sektöründe yapılan hizmet alım uygulamaları ile ilgili en önemli kamu otoriteleri olarak Sağlık Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, **Kamu İhale Kurumu**, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu ve Sosyal Güvenlik Kurumu'nu sayabiliriz. Bu kurumların düzenleme ve uygulamaları sağlık hizmet alımları sektörü açısından oldukça önemlidir. Bu kurumların yanı sıra yargı kararları sektörü etkilemektedir. İlgili sendikaların davranışlarda bu sektöre yön veren önemli bir diğer unsurdur.

Sağlık Sektöründeki hizmet alımları ile ilgili temel mevzuat şöyledir; 4857 sayılı İş Kanunu, 3359 Sayılı Sağlık Hizmetleri Kanunu, 209 Sayılı Sağlık Bakanlığına Bağlı Sağlık Kurumları ile Esenlendirme (Rehabilitasyon) Tesislerine Verilecek Döner Sermaye Hakkındaki Kanun, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 4734 Sayılı **Kamu İhale Kanunu**, 4735 Sayılı **Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu** ve 663 Sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve

Görevleri Hakkında İHK'dır. Ayrıca bu kanunlara dayanılarak hazırlanmış bir çok ikincil mevzuatta söz konusudur.

6. Türkiye'de Sağlık Hizmet Alımlarının Sınıflandırılması;

Sağlık sektöründe hizmet alım faaliyeti birçok alanda yapılmaktadır. Hizmet alım faaliyetleri mevzuat açısından her ne kadar değişik sınıflandırmalara tabi tutulsa da, işin niteliği dikkate alındığında yapılması gereken sınıflandırma yöntemi farklılık arz etmektedir. Detaylarını diğer bölümlerde anlatacağımız, sağlık sektöründeki hizmet alımlarını aşağıdaki şekilde sınıflandırabiliriz;

- A. Görüntüleme Hizmet Alımları
- B. Tıbbi Laboratuvar Hizmet Alımları
- C. Özellikle Sağlık Hizmet Alımları
- D. Ambulans Hizmet Alımları
- E. Ağız-Dış Sağlık Hizmet Alımları
- F. Sağlık Personeli Hizmet Alımları
- G. Destek Hizmet Alımları
- H. Hastane Bilgi Yönetim Sistemi (HBYS) Hizmet Alımları

7. Türkiye Sağlık Hizmet Alım Harcamaları;

Tablo 1. Hizmet Alım Harcamaları, Milyon TL/USD, Türkiye

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, BUMKO, Atasever 2014, Atasever ve ark. 2017

	2002	2003	2005	2010	2013	2014	2015	2016
Tutar	909	1.204	2.257	5.875	7.750	8.719	9.823	11.733
Tutar 2016 yılı rakamlarıyla	3.199	3.381	5.395	9.248	9.790	10.117	10.587	11.733
Tutar (USD)	604	806	1.683	3.915	4.323	3.985	3.611	3.883
Tutar (SGP USD)	1.538	1.633	2.704	6.395	7.241	7.592	7.912	8.731

Türkiye'de Sağlık hizmet sunumunda hizmet alım harcamaları 2016 yılı fiyatlarıyla 2002 yılında 3,2 milyar TL civarında iken 2016 yılında 12 milyar TL'ye yaklaşmıştır. Bununla birlikte USD bazında 2002 yılında 600 milyon \$ civarında iken 2016 yılında 3,9 milyar \$'ye yaklaşmıştır (Tablo1, Grafik 1).

Startup Vadisi.com
Cirişimci Dünyası

SatınAlma
www.satinalmadergisi.com

Ocak 2018 Yıl:6 Sayı: 61

Tablo 2. Hizmet Alım Harcamalarının Sağlık Harcamaları ile Mukayesesi, Milyon TL, Türkiye
Kaynak: Sağlık Bakanlığı, BUMKO, Atasever 2014, Atasever ve ark. 2017

	2002	2003	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Hizmet Alım Giderleri	909	1.204	2.257	5.875	6.875	7.265	7.750	8.719	9.823
Sağlık Harcamaları	18.774	24.279	35.359	61.678	68.607	74.189	84.390	94.750	104.568
Hizmet Alım Giderlerinin Sağlık Harcamaları İçindeki Payı (%)	4,8	5,0	6,4	9,5	9,1	9,8	9,2	9,2	9,4

Türkiye’de sağlık hizmet alım harcamaları 2002 yılında sağlık harcamalarının % 4,8’i iken 2016 yılında bu oran % 9,4’e yükselmiştir (Tablo 2, Grafik 1).

Grafik 1. Hizmet Alım Harcamalarının Sağlık Harcamaları ile Mukayesesi, Milyon TL, Türkiye
Kaynak: Sağlık Bakanlığı, BUMKO, Atasever 2014, Atasever ve ark. 2017

Tablo 3. Hizmet Çeşidine Göre Sağlık Bakanlığı Hizmet Alım Harcamaları, Milyon TL

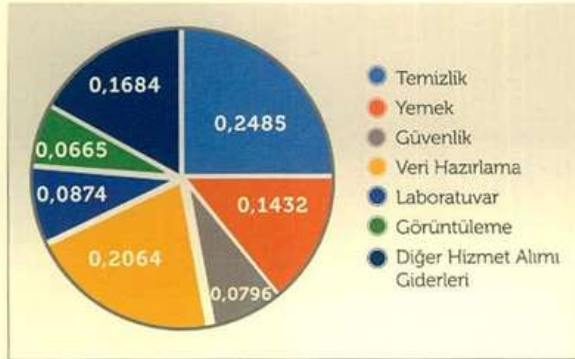
Kaynak: Sağlık Bakanlığı, BUMKO, Atasever 2014, Atasever ve ark. 2017

	2002	2003	2005	2010	2013	2014	2015	2016
Temizlik	154	215	459	890	1210	1323	1469	1920
Yemek	97	133	305	558	718	825	914	1106
Güvenlik	3	3	41	213	329	388	445	615
Veri Hazırlama	6	9	174	622	885	1042	1189	1595
Laboratuvar	0	0	4	192	354	455	577	675
Görüntüleme	0	0	5	333	423	432	467	514
Diğer Hizmet Alım Giderleri	7	10	23	366		696	1036	1301
Toplam	266	370	1010	3174	4433	5162	6098	7726

Sağlık Bakanlığı hizmet çeşitlerine göre hizmet alım harcamalarının 2016 yılına ait oransal dağılımı incelendiğinde ilk üç sırayı %25 temizlik hizmet alımları, %21 veri hazırlama ve %17 diğer hizmet alımları oluşturmaktadır (Grafik 2).

Grafik 2. Hizmet Çeşidine Göre Sağlık Bakanlığı Hizmet Alım Harcamaları, 2016

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, BUMKO, Atasever 2014, Atasever ve ark. 2017

Tablo 4. Hizmet Çeşidine Göre Üniversite Sağlık Tesisleri Hizmet Alım Harcamaları, Milyon TL

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, BUMKO, Atasever 2014, Atasever ve ark. 2017

	2002	2003	2005	2010	2013	2014	2015	2016
Temizlik	58	75	98	238	309	435	455	581
Yemek	18	23	30	73	95	134	140	160
Güvenlik	6	7	9	23	30	42	44	55
Veri Hazırlama	17	22	29	70	91	128	134	180
Laboratuvar	7	9	12	28	36	51	54	93
Görüntüleme	7	9	11	27	35	50	52	83
Diğer Hizmet Alım Giderleri	76	100	129	315	407	574	601	605
Toplam	188	245	318	775	1.003	1.313	1.480	1.757

Kamu üniversite sağlık tesislerinin hizmet çeşitlerine göre hizmet alım harcamalarının 2016 yılına ait oransal dağılımı incelendiğinde %34 diğer hizmet alımları, %33 temizlik, %10 veri hazırlama hizmet alımlarından oluşmaktadır (Grafik 3).

Grafik 2. Hizmet Çeşidine Göre Sağlık Bakanlığı Hizmet Alım Harcamaları, 2016

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, BUMKO, Atasever 2014, Atasever ve ark. 2017

Kaynaklar:

Atasever M. (2014), Türkiye'de Sağlık Hizmetlerinin Finansmanı ve Sağlık Harcamalarının Analizi, Sağlık Bakanlığı Yayın No 963, ISBN 978-975590-521-1
Atasever M. & Demiralp K.O. T. (2015), Türkiye'de Ağrı - Diş Sağlığı Ve Dental Görüntüleme Hizmetleri, Tablet İletişim, Ankara, Ekim 2015
Atasever M., (2016), Döner Sermayeli Sağlık İşletmeleri: Tespitler ve Öneriler, Sağlık- Sen Yayınları-35, ISBN 978-605-67841-2-3
Atasever M. & Karaca Z., (2017), Türkiye Tıbbi Cihaz Sektör Analizi, Sağlık- Sen Yayınları-36, ISBN 978-605-67841-3-0
Atasever M. ve ark. (2017), Türkiye Sağlık Hizmet Alımları Rehberi, Ankara, 2017, ISBN 978-60567663-2-9
BUMKO (2017), <http://www.bumko.gov.tr/TR,147/ekonomik-gostergerler.html> erişim tarihi 20.04.2017
Gürkan Can (2011), "Dış Kaynak Kullanım (Outsourcing) Aracı Olarak Hizmet Alımı İhaleleri" *Kamu İhale Kurumu* Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi, s. 26, Ankara
Hizmet Alım İhaleleri Uygulama Yönetmeliği, (2009), Resmi Gazete, 27159, 04 Mart 2009
Sağlık Bakanlığı Yayını (2010), Türk Sağlık Sisteminde Kurum Dışından Hizmet Alımı Uygulamaları Araştırma Raporu, Hititazıha Mektebi Müdürlüğü, Yayın No:791, Ankara
TÜİK (2017), <http://www.tuik.gov.tr/UstMenu.do?metod=temel> erişim tarihi 20.04.2017
4734 *Kamu İhale Kanunu* ve 4735 *Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu*, (2002)

SatınAlma

www.satinalmadergisi.com

EndüstriyelTicaret.com

İş Dünyası

Yıl 6 Sayı: 61

Kitap Önerisi: TIBBİ LABORATUVAR HİZMET ALIMLARI YÖNETİMİ KİTABI ÇIKTI

Kamu İhale Kurul Üyesi Mehmet ATASEVER

editörlüğünde "Sağlık İşletmelerinde Tıbbi Laboratuvar Hizmet Alımları Yönetimi" kitabı hazırlandı. Alanında ilk kez hazırlanan bu kitapta; Tıbbi laboratuvar hizmet alım ihalelerinin nasıl yapılacağını, nelere dikkat edilmesi gerektiğini, muayene kabul işlemlerini, ödeme ve muhasebe işlemlerini detaylı bir şekilde bulabilirsiniz.

Sağlık İşletmelerinde Tıbbi Laboratuvar Hizmet Alımları Yönetimi kitabının ilk bölümünde; hizmet alımları ile ilgili genel kavramlar, tarihsel gelişimi, mevzuatı, sınıflandırılması ve verileri açıklanmıştır. İkinci bölümde; tıbbi laboratuvar hizmet alımlarının tanımı, kapsamı, sınıflandırılması, ihtiyacın tespiti ve teknik özelliklerin belirlenmesi anlatılmıştır. Üçüncü bölümde; tıbbi laboratuvar hizmet alımları ihale işlemi, işleyişi ve ödeme işlemleri, dikkat edilmesi gereken hususlar, sınır değer hesaplanması ve sorumluluklar açıklanmıştır. Dördüncü bölümde; tıbbi laboratuvar hizmet alımları muhasebe işlemleri, kıdem tazminatı, KDV tevkifatı ve Damga vergisi uygulamaları anlatılmıştır. Beşinci bölümde tıbbi laboratuvar hizmet alım harcamaları yıllar itibarıyla detaylı bir şekilde nominal ve reel rakamlarla ve kurumsal bazda ayrıştırılarak anlatılmış ve analiz edilmiştir. Her kademedeki sağlık yöneticisi, hizmet alım ihalelerine giren istekçiler ve diğer ilgililer için rehber niteliğinde olan çalışmayı 10 yılı yakın Sağlık Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı görevini yürüten ve halen **Kamu İhale Kurul** üyesi olan **Mehmet ATASEVER** ve uzun süre hastane başhekimliği görevini yürüten ve tıbbi laboratuvar yönetimi alanında uzman olan Biyokimya uzmanı Doç.Dr. Konca Altınkaynak hazırlamıştır.

MEHMET ATASEVER
KAMU İHALE KURUMU
KURUL ÜYESİ

Yayınevi / Kitap Temin

Kitaplara Nobel Kitap'tan ulaşılabilir.

<https://www.nobelkitap.com/saglik-isletmelerinde-tibbi-laboratuvar-hizmet-alimlari-yonetimi-353992.html>

Tel : 0(312) 418 20 61 Fax : 0(312) 418 30 20

Satın Alma : esatis@nobelkitap.com